

Moskwa Wene wäljanäitus juwel 1882.

Wäljanäitused pole meie ajal enam haruldased asjad. Meid läib nüüd terwes maailmas iga aasta mitmekümne nime all. Seal on koerte ja kasside wäljanäitused, seal sigade ja lammaste, seal sarwloomade, seal habemete, seal kübarate, seal tütarlaste, seal käsitööde jne., jne. Üht wäljanäitust nime-
tatakse maailma wäljanäituseks, sest et terwe maailm oma tööd ja imeasjad näha saadab, teist linna, teist küla ja libelkonno wäljanäituseks. Nagu ju nimedest arvata, on mõned suured, mõned tillukesed, ühed ajawad nalja taga, teised pühawad tõsisel teel haridust, kunsti ja tööd edendada.

Moskwa wäljanäitus on küll üks suur wäljanäitus, sinna on umbes 5000 käsitöölisi ja wabrikuomanikke, on tööd näha saanud, aga ta ei läi mitte maailma wäljanäituse nime all, waid tema päris nimi on: Wene kunst- ja käsitööde wäljanäitus. Terwe Wene riigi kunstnikud ja käsitöölised wõtawad temast osa, teised wäljamaa kunstnikud ja käsitöölised ei tohi, sest Weneriik tabab ka siin korras jälle, nagu see ju ennegi säbärdustel näitustel on sündinud, näha ja selget aru kätte saada, mis ja kui hästi üksi wabriku või käsitöö tema piirides tehasse, ning misuguseid töösid weel mitte ei tehta, et siis seal mõiks riik appi tulla ja ka misuguste tööde tegemist riigis soetada. Riigi sibt on see, et iga töö riigis eneses saaks tehtud, et mitte waja pole liiafs palju käsitöölisi wäljamaalt tulla ja kallist raba nende eest wõeraste kätte anda. Wäljanäitajate hull tunnistab, et osawõtmine mitte leige pole, waid õige elam ja siin peab weel seda meeles pidama, et Wenemaal aja-
lehed mitte selle wäljanäituse asutuse ajal kuulutušte, seles-
tuste ja kõnedega nii rahwast osawõtmisele pole äratanud nagu see wäljamaal sünnib.

Wäljanäituse booned ja plats on wäga laialised ja ka õige tenaste ehitatud. — Iõil rauast ja klaasist. Linna pesast on wäljanäituse plats umbes seitse wersta lauge, aga see laugus ei tähenda säbärduse suure linna kohta nagu Moskwa midagi ja hõlbus on ka linnast neil sinna

Eiinuse hakatus.	Eiinuse ots.			
	Hoostel.	Weistel.	Lammastel.	Sigadel.
7. Wiina-l. p.	7. Mõhkle-l.	14. Heina-l. p.	10. Vaastu-l.	27. Nääri-l. p.
11. "	14. "	21. "	17. "	3. Kõnula-l.
22. "	21. "	28. "	23. "	10. "
28. "	28. "	4. Põikuse-l.	31. "	17. "
4. Taltwe-l. p.	5. Wiina-l. p.	11. "	7. Jüri-l. p.	24. "
11. "	12. "	18. "	14. "	3. Vaastu-l.
18. "	19. "	25. "	21. "	10. "
25. "	26. "	1. Mõhkle-l.	28. "	17. "
2. Jõulu-l. p.	2. Taltwe-l. p.	8. "	5. Lehe-l. p.	25. "
9. "	9. "	15. "	13. "	31. "
16. "	16. "	22. "	20. "	7. Jüri-l. p.
23. "	23. "	29. "	27. "	14. "
30. "	30. "	6. Wiina-l. p.	2. Heina-l. p.	21. "

2. Eiinuse aeg.

Keskmiiselt eiinuse ehk kandmise ajaks arwatasse: hobustel 340 päewa, weistel 285 päewa, lammastel ja litsedel 154 p., sigadel 120 p., koertel 63 p., kassidel 56 p.

Kõige pikem eiinuse aeg on: hobustel 419 p., weistel 321 p., lammastel ja litsedel 158 p., sigadel 133 p.

Kõige lühem eiinuse aeg on: hobustel 330 p., weistel 240 p., lammastel ja litsedel 146 p., sigadel 109.

3. Paarimise aeg.

Hobune, lehm ja lammad tarwitawad 22—36 tundi, siga 30—40 tundi. — Kui nad paaritud ei saanud, siis oisib hobune 8—10 p. pärast, lehm 21—28 p. p., lammad 14—21 p. p., siga 21—28 p. p. — Poeg-
mise järele oisib hobune 14 p. p., lehm 28 p. p., lammad 185 p. p.,
siga 35—42 p. p.

4. Handumise aeg.

Kanad handuwad 19—24 päewa, onid 28—32 p., kalkunid 26—32 p., pardid 28—32 p.

5. Sugu-toomise aeg.

Tätku võib 5 aastast kuni 20 aastani sugutamiseks tarwitada, mära 4 a. — 12 aastani, pulli 2 a. — 7 aastani, lehma 18 kuust — 10 aastani, kulti 1 a. — 4 aastani, emmisi 9 kuust — kuni 8 aastani, oinast 2 a. — 6 aastani, utte 2 a. — 8 aastani.

6. Ema-loomade arw.

Ühe isa-looma jaoks arwatasse ema-loomi: hobuste juures 35 kuni 40 tähti, weiste juures 40—50 t., lammaste juures 35—40 t., litsede juures 60—80 t., sigade juures 25—30 t., kanade juures 15—20 t., partiide juures 10—12 t., kalkunite juures 8—12 t., onide juures 5—8 t., tuwikuste juures 1 ainnene.